Gäller för: NU-sjukvården
Giltig från: 2023-08-21
Innehållsansvar: Aino Kempe, (ainke), Hygiensjuksköterska
Giltig till: 2025-08-21
Granskad av: Aino Kempe, (ainke), Hygiensjuksköterska
Godkänd av: Olof Ekre, (oloek), Områdeschef

Verksamhetens ansvar för städning och rengöring

Bakgrund

Riktlinjen är ett grundläggande dokument som i första hand avhandlar ansvars- och gränsdragningsfrågor rörande städning/rengöring i vårdens lokaler. Klargörande avseende detta är en viktig del i arbetet att förebygga smittspridning och vårdrelaterade infektioner. För att minska risk för smittspridning i den egna verksamheten behöver hänsyn tas till riskfaktorer. Exempelvis vätskande sår, kräkningar, diarré eller bristande kognitiv förmåga.

Att vårdlokaler upplevs som rena och säkra bidrar till ett allmänt positivt helhetsintryck och medverkar till en god vård- och arbetsmiljö. Fullgod städning minskar dessutom slitage på lokaler och inventarier.

Verksamheten ansvarar (vårdenhet eller motsvarande) för städning och rengöring av ytor/utrustning närmast patienten samt slutstädning med mera, oavsett utförare. Övrig städning sköts vanligen av lokalvårdare inom lokalvårdsorganisationens uppdrag.

Syfte

Säkerställa att samtliga områden i vårdverksamheter städas/rengörs i tillräcklig omfattning och med rätt kvalité för att minska mängden mikroorganismer i miljön.

Åtgärder/Ansvar

Linjechef ansvarar för att definiera och klargöra berörda parters ansvarsområden.
Se även Västra Götalandsregionen, Ledningshandbok, Lokalvård, Riktlinje för städkvalitet i Västra Götalandsregionens vårdlokaler med tillhörande rutiner och instruktioner.

Ansvarsfördelning - arbetsbeskrivning

Linjechef ansvarar för att:

- Klargöra verksamhetens ansvar för städning i vårdlokaler genom att upprätta ansvars-/ gränsdragningsdokument, oavsett om vård- eller servicepersonal är utförare.

  Exempel på vanliga områden som utförs av vård- eller servicepersonal är:

  – Städning och rengöring av patientnära ytor.
  – Städning och rengöring av utrustning som delas mellan patienter.
  – Slutstädning.
  – Städning och rengöring av gemensamma utrymmen och vårdnära lokaler, som behandlings-/undersökningsrum, läkemedelsrum, förråd, desinfektionsrum och avdelningskök.

- Definiera vad som ingår inom respektive område.
- Definiera med vilken frekvens städning/rengöring ska utföras inom de olika områdena.
- Definiera kritiska punkter för komplettering med desinfektion samt vilka ytor som alltid ska desinfekteras mellan patienter.
- Definiera vilken städutrustning och vilka medel som ska användas i de fall vårdpersonal är utförare. När verksamhetsbunden städning upphandlats och utförs av utbildad servicepersonal kan detta överlåtas till serviceorganisationen.
- Upprätta verksamhetsbaserade checklistor och kontinuerligt bedöma behov av uppdatering. Respektive checklista ska innehålla vad som ingår och med vilken frekvens, samt plats för signatur och tidpunkt.

  Se, förslag på checklistor:

  – Städning av patientnära ytor på vårdrum.
  – Städning i vårdnära lokaler och mottagningsrum/utrustning som delas.
- Städutrustning och upphandlat städmaterial (till exempel moppar) finns tillgängligt på varje vårdenhet för bland annat akutstädning.
- Säkerställa att personalen har kunskap om hur städning/rengöring i vårdmiljö utförs, se Lokalvårdsutbildning för vårdpersonal – regional utbildning.
- Personal som upptäcker kroppsvätskor/föroreningar ansvarar för att punktdesinfektion/ punktstädning utförs.
  – På vårdenheter har vårdpersonal huvudansvar för punktdesinfektion.
  – Punktstädning utförs direkt vid förorening/spill av till exempel dryck.

Ansvar

Linjechefer för respektive verksamhet ansvarar för att denna riktlinje, checklistor och aktuellt avsnitt i Vårdhandboken är kända och följs av alla medarbetare. Linjechefer ansvarar även för att vårdpersonal har kunskap om den städning de ansvarar för.

Uppenbara brister i rengöring/städning rapporteras av den som identifierar det i MedControl PRO eller befintligt avvikelsesystem.

Uppföljning, utvärdering och revision

Linjechefer ansvarar för uppföljning och utvärdering tillsammans med Regionservice eller motsvarande lokalvårdsorganisation i samband med granskning av städkvalitet som utförs regelbundet.

Relaterad information

Vårdhandbokens avsnitt Städning, rengöring.

Förslag på checklistor för vårdpersonal:

- Städning av patientnära ytor på vårdrum.
- Städning i vårdnära lokaler och mottagningsrum/utrustning som delas.

Faktaunderlag

Städning i vårdlokaler (SIV) Vårdhygieniska riktlinjer och rekommendationer för städ- och vårdpersonal. Svensk Förening för Vårdhygien 2012-07-09.

Vårdrelaterade infektioner. Framgångsfaktorer som förebygger. Sveriges kommuner och landsting, 2014. ISBN: 978-91-7585-109-9.

Dancer SJ. Hospital cleaning in the 21st century. Eur J Clin Microbiol Infect Dis 2011;30:1473-81.

Huslage K, Rutala WA, Sickbert-Benett E. A quantitative approach to defining ”high-touch” surfaces in hospital. Infect Control Hosp Epidemiol 2010;31(8):850-53.

Mitchell BG, Dancer SJ, Andersson M, Dehn E. Risk of organism acquisition from prior occupants: a systematic review and meta-analysis. J Hosp Infect 2015;91:211-17.

Thom KA, Johnson JK, Lee MS, Harris AD. Environmental contamination because of multi-resistant Acinetobacter baumannii surrounding colonized or infected patients. Am J infect Control 2011;39:711-5.

Vårdhandboken Städning, rengöring – översikt.

Sveriges Kommuner och Landsting. Vårdnära service en viktig del i framtidens sjukvård. Stockholm 2014.

Svensk Standard, SS 8760014:2017. Rengöring och städning för minskad smittspridning inom hälso- och sjukvård. Stockholm: Swedish Standards Institute (SIS); 2017.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: NU-sjukvården

Innehållsansvar: Aino Kempe, (ainke), Hygiensjuksköterska

Granskad av: Aino Kempe, (ainke), Hygiensjuksköterska

Godkänd av: Olof Ekre, (oloek), Områdeschef

Dokument-ID: NU10092-2087047004-7

Version: 4.0

Giltig från: 2023-08-21

Giltig till: 2025-08-21